Regd No. M. 3813

To Let

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురువారములందు వెలువడు అర్ధవార జాతీయ పత్రిక

సంపుటము ౧౫ ● హైద్రాబాదు దక్కన్ తా. ౮. ౧౯౩౮ స్వభాను కార్తిక శు. ౧౪ (క్రీ. ౧౯౩౮) 3వ గురువారము ● సంచిక ౫౧

ఫ్రాన్సుపై దండయాత్రా సన్నాహాలు?

ఇంగ్లాండు సముద్రంలో బ్రిటీషు నౌకల సంచలనము

రాబోవు యుద్ధచర్యలు

ఈసారి యుద్ధరంగములయందు జరుగుచున్న పోరాటములను గురించిన వార్తలకంటెను ఏ వేళో జరుగబోవు యుద్ధముల వార్తలు ఎక్కువప్రాముఖ్యము వహించినవి. ఈ సమావేశమునకు ... మాస్కోనగరమందు బ్రిటీషు, అమెరికను, రష్యను ప్రభుత్వములకు జరిగిన క్రొత్తసమాధానమైయున్నది.

ఈ సమాధానమందు యుద్ధము జరుగుచుండుటకో అది ఉపయోగించే సూచనలను గురించి ఆలోచించినవారని ... మాస్కో సమావేశమునుకుముందు ... ఫ్రాన్సుపక్షమున ప్రతినిధులు ఎవరు ... బ్రిటీషుపత్రికలు ... మాస్కోలో ...

తుర్కీమాట ఏమి?

మాస్కోనుండి ఈడెన్ గారును హల్ గారును వెళ్ళిపోయినారు. ఈడెన్ గారు నవంబరు ౫ తేదీన ఈజిప్టు రాజధానినగరమగు కైరోలో తుర్కీ ప్రభుత్వపు విదేశాంగ శాఖమంత్రితో సంభాషణలు చేసినారు. మాస్కోలో జరిగిన ఆలోచనలు నిర్ణయములకు బట్టి ఏర్పడిన పరిస్థితులనుగూర్చి ఈడెన్ గారు మాట్లాడినట్లు తెలుపబడినది. తుర్కీనికూడా తిన్నగా జర్మనీపక్షముతో వైరముపూని బ్రిటీషు మిత్రమండలిపక్షాన యుద్ధంలోకి లాగుటకు ప్రయత్నాలు జరుగుచున్న వేమో అనేకాహాలు బయలుదేరినవి. తుర్కీరాజ్యము బాల్కన్ ప్రదేశములందలి రాజ్యాలతో చేరినది. బాల్కన్ ప్రదేశముపై రెండువైపులనుండి దండయాత్రలు జరుపవలెననే ఆలోచన మాస్కోలో చేయబడి యుండవచ్చును. కనుక అట్టిదండయాత్రలను చేయునపుడు తుర్కీని తనపక్షమున చేయుటగా సహాయపడునట్లు ...

హిట్లరు ఉపన్యాసము

ఫ్రెంచివారి అతృప్తి

రష్యా, జెకోస్లొవాకియాల ఒడంబడిక

అరబ్బు రాజ్యాల సమ్మేళనము

ఫిన్లెండుసంధి ఆలోచనలు

ఇటలీ

ఇటలీ రాజు గారి సింహాసనత్యాగము

రష్యా

పసిఫిక్ ప్రదేశము

చైనా

(ఇవ్వవేజీ చూడుడు)

గోలకొండ పత్రిక

స్వభాను సం॥ర కార్తీక శు॥ ౧౪ గురువారము

అందరికిన్ని విద్య

హిందూస్థానములో యుద్ధానంతరం చాలా చాలా మార్పులు చేయనున్నారట. అందుకొరకై ఇప్పటినుండియే పెద్దపెద్ద ఆలోచనలు చేయుచున్నారు. యుద్ధానంతర విషయాలు చాలా ఉన్నందున వాటికిగాను ప్రత్యేకంగా కచ్చేరీలను ఏర్పాటుచేసినారు. మన హైదరాబాదు ప్రభుత్వం వారున్నూ ఒక యుద్ధానంతరసంస్కారాల కచ్చేరీని స్థాపించినారు. అప్పుడే చాలాచాలా ప్రణాళికలను సిద్ధముచేసి వేసినారని వినవచ్చుచున్నది.

బ్రిటిషిండియాలో సిద్ధముచేసి వేసిన ప్రణాళికలలో విద్యాప్రణాళిక ఒకటి కచ్చేరీదాటి పత్రికలలో పడినది. ఆ ప్రణాళికను ఇండియా ప్రభుత్వానికి విద్యావిషయాలలో సలహానిచ్చు అధికారియైన సార్జంటుఅనే ఇంగ్లీషుదొర సిద్ధముచేసినాడు. ఇక ౪౦ ఏండ్లకాలములో హిందూస్థానములోని జనులంతా చదువను వ్రాయను నేర్చుకొనగలరట. దానికిగాను వారు అంచనాలను వేసినారు. ఇకముందుకు ఏటేట ౩౧౩ కోట్ల రూపాయీలు వ్యయమగునట. ఇప్పుడైతే ఏటేట ౩౦ కోట్లకు లోపలనే విద్యపై వ్యయంచేయుచున్నారు. ముందుగాలములో ఇంతకు పదంతలు వ్యయపరతురట. అందులో ప్రాథమికవిద్యకు మాత్రమే ౨౦౦కోట్లు ఏటేట వ్యయముచేయుదురట. అంతా బాగానే ఉన్నదికాని కాలపరిమితి మాత్రము బాగాలేదు. ౪౦ ఏండ్లకాలము వరకు భారతదేశము ఆగలేదు. ఈ "బ్లిట్జు" కాలములో ఇండియాకూడా తొందరగా ముందుకు సాగుదామనే వేగిరపాటులోనున్నది, రష్యాదేశము సామ్యవాదుల ప్రభుత్వాధీనములోనికి ౧౯౧౭లో వచ్చినప్పుడు అచ్చట నూటికి ౧౩ మంది మాత్రమే చదివినవారుండిరి. అనగా ఇప్పుడు మనదేశమేస్థితిలోనున్నదో ఆస్థితిలో రష్యా ౨౬ ఏండ్లక్రిందటనుండెను. ఆదేశములో ౨౦ ఏండ్లలోపల విద్యావ్యాపకము హెచ్చెను. నూటికి ౮౦ మందికిపైగా చదివిన వారేర్పడిరి. మనదేశముకంటే అయిదంతలు పెద్దగానున్నట్టిదేశము రష్యా. ఇంచుమించు ౧౫౦ భాషలు ఆదేశములో నున్నవి. అందు కొన్ని భాషలకులిపియే లేకుండెను. అట్టి రష్యాలో జనుల మాతృభాషలలోనే ప్రజలకు విద్యచెప్పించుచు ౨౦ ఏండ్లలోపలనే దేశముసుండి నిరక్షరాస్యతా రాక్షసిని పారద్రోలిరి. రష్యాలో సంభవమైనది మనదేశములో కానేరదా?

మనదేశాన్ని ప్రాత గ్రహాలు కొన్ని గట్టిగా పట్టుకొనియున్నవి. మన దేశజనుల భాషలేవో ఆభాషలలోవిద్య చెప్పించుట ఇప్పటికినీ అంతగా కావవచ్చుటలేదు. బ్రిటిషిండియాలో ఇంగ్లీషుకు ప్రాధాన్యము. అప్పుడిప్పుడు మాతృభాషకు స్థానముదొరకుచున్నది. హైదరాబాదులో ఉర్దూభాషలో విద్యచెప్పుచున్నారు. జనులలో నూటికి ౯౦ మందికి ఉర్దూరాదు. వారెన్నివిధాల ప్రార్థేయపడినను ప్రభుత్వమువారి వైఖరి మారుటలేదు. ఈకారణంచేత ద్రవ్యము విశేషముగా వ్యయమైనను దానికి తగిన ప్రతిఫలము కానవచ్చుటలేదు. రష్యా ప్రభుత్వానికి ఇట్టిపట్టుదల కించిత్తు కూడా లేకుండెను. రష్యావారు ౧౫౦ వివిధ భాషలనుకూడా సమానముగా చూచిరి. లిపిలేనివాటికి లిపిని కల్పించిరి. ప్రజల మాతృభాషలలోనే విద్యచెప్పించిరి. అందుచేత ౨౦ ఏండ్లలోనే అంతవిశాలఖండములో విద్య సర్వసామాన్యమైపోయెను. అదేవిధముగా హిందూస్థానమందును ౨౦ ఏండ్లలోపలనే విద్య సార్వజనీనము కావలెనని మేము కోరుచున్నారము.

వయోజనులవిద్యకు ౨౫ ఏండ్ల ప్లాను వేసినారు. ఇదియు చాలదీర్ఘకాలమే. బాలుర ఆరోగ్యమును విచారించుకొనుటకు నర్సులు వైద్యులు యేర్పాటగుదురట. పైగా మధ్యాహ్నము సర్కారువారే పిల్లలకు పాలో, మరేదో ఆహారమిత్తురట. ఇదిచాలామంచివార్త.

మన హైదరాబాదు ప్రభుత్వంవారు పైవిషయాలను గమనించి యుందురు. వారును బ్రిటిషిండియాలోవలె విద్యాప్రణాళికను సిద్ధముచేయుదురను కొందుము. యుద్ధానంతర సంస్కారాలకచ్చేరీలవారు ఏమైనా చేసియుండినచో ఆ ప్రణాళికను బయటపెట్టితే ప్రజాభిప్రాయము దానిపై ఏర్పడుటకు వీలుండును. మన రాష్ట్రమును అవిద్యాంధకారము చాలా ఆవరించినదనియు, జనులకు మాతృభాషలో విద్యయిప్పించుట లేదనియు విమర్శలెల్లప్పుడును బయలుదేరుచునేయున్నవి. ఈ రెంటినీ మన ప్రభుత్వమువారు ఈ క్రొత్తప్రణాళికలో తొలగింతురని కోరుచున్నాము.

నవంబరు ౬ తేదీన హైదరాబాదుపట్టణ నగరంలో అయిదుచోట్ల తిండిధాన్యాల చౌకవిక్రయ ప్రారంభోత్సవము ఘ ౫–౩౦ బరారు యువరాణీగారిచే జరుపబడినది. మొదట బొగ్గులకుంటయందలి శాలకు యువరాణీగారు పోగా రాజాబహద్దరు వెంకటరామారెడ్డి, పద్మజానాయుడు, అక్బరు అలీఖాన్ గారలు స్వాగతమిచ్చిరి. తర్వాత "తిండికరువు బాధానివారణసమితి" సభ్యులు యువరాణీగారికి పరిచయము చేయబడిరి. పిమ్మట యువరాణీగారు స్వహస్తములతో జొన్నలనుడోకి యిచ్చిరి. యువరాణీగారు వచ్చినందుకు సంతోషమును తెలుపుటకై "తిండికరువుబాధానివారణసమితి" వారు బీదలకు జొన్నలు దానముచేసెదమని ప్రకటించిరి. యువరాణీగారు చాపెల్ బజారు, అజంపూరా, నాంపల్లిలలో కూడ ఇట్టిధాన్యపు చౌకవిక్రయశాలకు ప్రారంభోత్సవము జరిపినది.

* *

గాంధిమహాత్ముని ౭౫వజయంతి సందర్భమున ఈక్రింద తెలుపబడినచోట్లలో ఖాదీ భాండారములయందు క్రింద తెల్పినరీతిగా విక్రయము జర్గినది.

హైదరాబాదు —	రూ ౬౧౯౬–౧–౬
సికింద్రాబాదు —	రూ ౪౯౫౦–౨–౬
వరంగల్లు —	రూ ౧౧౯౦–౧౫–౧
లాతూరు —	రూ ౧౧౩౭–౧–౪
నాందేడు —	రూ ౧౩౭౪–౧౧–౩
నిజామాబాదు —	రూ ౬౧౩–౭–౫
ఔరంగాబాదు —	రూ ౪౫౦౧–౨–౦
రాయచూరు —	రూ ౧౯౩౩–౫–౦

* *

హైదరాబాదు విద్యామహాసభ పూర్వపు ఔరంగాబాదు సూబేదారు, ౧౯౩౧లో హైదరాబాదు సంస్థానములో జనపరిగణనాశాఖాధికారియగు గులాం అహమ్మదుఖాన్ గారి అధ్యక్షతన నిజామాబాదులో నవంబరు ౧౨వ తేదినుండి జరుగగలదు.

* *

హైదరాబాదు సంస్థానములో అడవిఅభివృద్ధిని వృద్ధిచేయుటకై ఇప్పుడు ఘుఘువ. నిజాంప్రభుత్వ అటవీశాఖాధికారిగ నున్నవారు ఒకప్రణాళికను శాస్త్రీయ పద్ధతులపై తయారు చేయుచున్నారు.

శ్రీ సురవరమువారి రేడియో ఉపన్యాసము

"దివ్యవాణి"లో విమర్శనలకు సమాధానము

మ. శ్రీ సురవరము ప్రతాపరెడ్డిగారి రేడియో ఉపన్యాస విమర్శనమును చూచితిమి. శ్రీరెడ్డిగారు తమ ఉపన్యాసములో నపత్యము చెప్పినటుల 'దివ్యవాణి'లో ప్రకటింపబడిన రెండువిమర్శనలలో గూడ కనుపించుటలేదు. ఇక వారి ప్రసంగములు పాక్షికములుగా నున్నవని క్రోతగారొక పర్యాయము, మల్కాగారొకపర్యాయము వెలిబుచ్చిరి. రేడియో ఉపన్యాసములు, రేడియో సంగీతములు, విమర్శింపతగనివి. అవి అసత్యము, అశాస్త్రీయములు అయినచో అట్టివానిని లోకమునకు స్వస్వరూపముతో తెల్పవలెను.

రేడియో ఉపన్యాసములు అసంపూర్తిగనున్నవని ప్రశ్నించుట కెవరికిని అవకాశముండజాలదు. రేడియో కార్యక్రమమునందు వ్యవధి స్వల్పముగనుండును. అచ్చట సూత్రప్రాయముగ మాత్రమే ప్రసంగించుటకు వీలగును. గ్రంథమాలె సమగ్రముగ నుండనప్పుడు పదినిముసముల ఉపన్యాసములో సర్వవిషయములు తేవనుటు సమంజసముగ లేదు. అదియునుగాక మనమనుకొను యంశములు రాని ఉపన్యాసముల నెన్నిటినో వినుచుందుము, అంతమాత్రమున మనము ఉపన్యాసకులను శాసించుట అన్యాయము. అట్టి యుపన్యాసములు పాక్షికము లనుట యుక్తముగ లేదు. విమర్శనకుతగినంత విషయములేనప్పుడు అనవసరముగకల్పించుకొని వ్యక్తిదూషణలు, మన్నగువానిని పత్రికలకెక్కించి పాఠకులను విసిగించుట న్యాయముకాదు. "పత్రికాధిపతులకు నిత్యకర్మ" అని ప్రకటించినది, పత్రికాధిపతు లందరకిని వర్తించుచున్నది. ఆదరట్టివారనుట అసత్యము.

కొందరుమాత్రము అనవసరముగ ఐక్యమును కలుగజేసికొను రచయితలందు తమకుగల యభిమానముచే వ్యర్థ బాధ్యతలను తామేవహించుచు పత్యమును మరుగుపరచి అసత్యప్రచారమును తోడ్పడుచుండుటకలదు. అట్టివారికి నిత్యకర్మలవియైన కావచ్చును. అట్లని పత్రికాధిపతులందరినొక కోటిలో జేర్చుట యుక్తముగ లేదు. విమర్శనలు సార్వజనికముగను, భాషకు తోడ్పడునట్టివిగను, సత్యముగను ఉండుట శ్రేయస్కరమని మనవి.

శ్రేయోభిలాషి

పుచ్చా వెంకట సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి

సికింద్రాబాదు ఉపాధ్యాయసంఘమువారు ఏర్పాటుచేసిన విద్యావారము చాల రమ్యంగాజరిగినది. ఈవిద్యావారసందర్భమున నవాబు మెహదీయార్జంగుగారు ప్రారంభోత్సవోపన్యాసము నత్రలాంతరముగలదు. ఈవిద్యావారంలో విద్యార్థుల పోషకులను వారలు చదువుపట్ల శ్రద్ధవహించుచుండవలెనని జ్ఞాపకముచేసి, వారల సహకారమాలి నర్జించుటకును ఒకరోజున వారలను సమావేశపరచి ఉపన్యాసాలుజరిపించిరి. అన్నిబళ్ళవిద్యార్థులను మహబూబు కాలేజవద్ద చేర్చి వ్యాసరచన వాగ్వాదము, పద్యములను రసవంతముగా చదువుట అనువిషయాలలో పోటీలుజరిపించిరి. ఆపోటీలలో గెలిచినవారలకు గౌ రెవిడెంటుగారి విద్యాశాఖ కార్యదర్శియగు మాక్లియర్ గారిచే నవంబరు ౧ తేదిన బహుమానాలిప్పించిరి. పోటీలు చాల ఆకర్షణగానుండెను.

తిండికరువు నివారణకై ఎక్కువపంటలు పండించుట

శ్రీ రాజాబహద్దర్ వెంకటరామారెడ్డి, ఓ.బి.ఇ.గారిఅధ్యక్షతన వారి ౧౩౫౩ శనివారముసాయంత్రము ౫॥ గంటలనుండి బీబీనగర గ్రామములో "కరువు నివారణకై ఎక్కువపంటలు పండించుట" నుగూర్చి హైదరాబాదు ప్రముఖులు ఉపన్యసింతురు. ప్రజలందరు, ముఖ్యముగా రైతులు పాల్గొనప్రార్థితులని ని రా. ఆంధ్రమహాసభ షష్ఠ్యాలా కార్యదర్శియగు శ్రీ రాదినారాయణరెడ్డిగారు విన్నవించుచున్నారు.

హైదరాబాదునగరంలో కబాడిగూడ ఆర్యసమాజములో ఈసంవత్సరము యొన్నికసభ ది. ౧౧, ౧౦ ౩ నాడుజరిగెను. శ్రీమాన్ బ్రహ్మాజీగారు ప్రధాన్. శ్రీమాన్ కె. గోవిందంగారు ఉపప్రధాన్, శ్రీమాన్ కె. లక్ష్మీనారాయణగారు మంత్రి, శ్రీమాన్ అగమయ్య గారు ఉపమంత్రి, శ్రీమాన్ వై. రాజన్ గారు కోశాధ్యక్షులు, శ్రీమాన్ డి.జి.దీక్షితుగారు, లైబ్రేరియన్, శ్రీమాన్ శ్రీరాములుగారు, సహాయ లైబ్రేరియన్. శ్రీమాన్ కె. సోమయ్యగారు వ్యాయామశాఖమంత్రి; శ్రీమాన్ సి. రాంచెంద రు గారు సహాయ వ్యాయామశాల మంత్రి, ఇంకాపదిమంది సాధారణసభ్యులుగల కార్యవర్గము ఎన్నుకొనబడెను.

*

* * * * * * * * * * * * * * * *

తిండికరువును గూర్చి ప్రభుత్వానికి గాంధిగారి లేఖ

లాహోరు, నవంబరు ౬

పంజాబులెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్లో ప్రశ్నలకుసమాధానమిచ్చుచు ప్రధానమంత్రిగారి పార్లమెంటరీ కార్యదర్శియగు ముఖ్తార్ మహమూదుగారు ఒకప్రశ్నకుసమాధానముగ గాంధిమహాత్ముడు దేశములో తిండికరువునుగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వపు హోమ్ డిపార్టుమెంటుకు వ్రాసినలేఖవిషయంలో పంజాబు ప్రభుత్వము వారిసలహాను అడిగియుండలేదని తెలిపిరి.

* * * * * * * * * * * * * * * * *

శవాలు నదులలో కుళ్లుటచే రోగాలు

కోమిల్లానుండియు చాందుపురు నుండియు వచ్చినవార్తలలో శవాలనదులలోను ఎక్కడ నీళ్లుకనిపించితే అక్కడ నీళ్ళలోను పారవేయుచున్నట్లును, అదికుళ్ళి కలరామున్నగువ్యాధులు ప్రబలుచున్నట్లును తెలుపబడినది. గౌరిపూరునుండి రౌమఖండిషీదిలో శవాలవాసనచే పడవ ప్రయాణముచేయుటకే వీలులేకున్నదట. తిండిలేక నీళ్ళలో పెరిగే మొలకలను తినుచున్నారట.

భారత దేశంలోని సంస్థానాలలో తిండికరువు కథ

నరేంద్రమండలిఅధ్యక్షుడగు నవనగర్ సంస్థానాధిపతి ఘ.వ.జాంసాహెబ్ గారు క్రొత్తఢిల్లీలో నవంబరు౪ తేదిన పత్రికప్రతినిధులతో భారతసంస్థానాలలో తిండికరువు బాధనుతొలగించుటకై చేసిన పనులను మూలముగా తెలిపిరి. వారినవనగరులో భూములయందు ఇదివరలో నూటికిరెండుపాళ్ళలో తిండిపైరు సేద్యముచేయుచుండెడివి. ఇప్పుడు వాటిఅన్నిటిలోను తిండిధాన్యాలపైరులు వేయబడినవి. తనపలుకుబడినుపయోగించి బ్రిటిషురాష్ట్రములలోనుండి తనసంస్థానానికి తిండిధాన్యములను తెప్పించుచుండెనెను. సింధురాష్ట్రమునుండి కొంత తిండిధాన్యమును తెప్పించి సిద్ధముగాతుంచెదరలు వివరీతముగా హెచ్చకుండచేయుచుంటిమనిమహారాజాగారు తెలిపిరి.

కొచ్చిను సంస్థానంలో తిండిధాన్యాల కరువు

తిరుచూరు, నవంబరు ౧

కొచ్చిన్ సంస్థానములో ఈ గారము గో బియ్యముకరువుచాలా ఎక్కువయైనది క్రొత్తగా ధాన్యము బయటనుండి రానిచో ఇపుడు రేషనుచేయుచున్నట్లు వారానికిమూడులోజులకైనను బియ్యముయిచ్చుటకు వీలు లేకుండాపోవును. జనులు సెప్పది గాగో ధుములను సజ్జలను తినుటకు అలవాటు పడుచున్నారు.

భారతీయునికి రాయల్ఫోటోగ్రఫీ సొసైటీ గౌరవము

బొంబాయి, నవంబరు ౧

సర్ ఇబ్రహీంరహిమతులాగారి కుమారుడైన హబీబ్ ఇబ్రహీంరహింతులాగారి ఫోటోవిద్యలోగల అసాధారణమ ప్రజ్ఞను మెచ్చి లండనులోనిరాయల్ ఫోటోగ్రఫిక్ సొసైటీ వారు హబీబ్ ఇబ్రహీంరహింతులాగారిని తమసంస్థయందు ఫెలోగా చేర్చుకొనినారు. ఇంతవరకు నలుగురుభారతీయులకు మాత్రమేఇట్టిగౌరవము లభించియుండెను.

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయపు తెలుగు సంఘము

పైసంఘపక్షమున శుక్రవారముతేది ౧౩౫౩ఫ. (౧౨ నవంబరు ౧౯౪౩) రోజుప్రొద్దున ఘ॥ ౧౦–౩౦ లకు వ్యాసపోటి పరీక్షఇంటర్ లెక్చరుహాలు ఫిజిక్సుడిపార్టుమెంటు (ఉ. యూనివర్సిటీ)లో జరుగును. కావున ఆంధ్రవిద్యార్థులెల్లరును పాల్గొనప్రార్థితులు.

పోటిలో పాల్గొనువారుదయచేసి తమపేరుల నుక్రిందివిరునామాకు పంపవలెను.

జి. రామచంద్రరావు గారు.

R. No. 5 Hostel 'D'
Osmania University

సూచన: — కాగిదపుకరువగుటచే సంఘము నుండి కాగిదములు, సిరాయివ్వబడవు.

మ. శేషారావు.
కార్యదర్శి

ప్రాణంపోకముందే నక్కలు పీకుట

కలకత్తా, నవంబరు౪:—

మిడ్నపూరుజిల్లాలో తామ్లూక్ సబ్డివిజనులో తిండిలేక శవాకారమైన ఒకమనిషివాడు ఒక కాలువప్రక్కన పోవుచు జారిడోర్లిపడగా, నక్కలు అతనిమీదపడినాతని పీకపెట్టుచుండెను. ఇంతలో కొందరటుపోవుచుండిన వారలు ఆనక్కలను తరిమివేసి అమానుని వాని ప్రాణాన్ని మాత్రము రక్షించిరి.

దక్కాజిల్లాలో మున్షీగంజలోని గ్రామాలలో తిండిలేనిజనులు అవరించేవారెవరుగాని లేకుండ ఎక్కువమంది మరణించుచున్నారట.

* * * * * * * * * * * * * * * * *

వ్యభిచార వ్యాపారులకు బాలికల విక్రయం

నేత్రకోణ, నవంబరు౪–

౩ ఏండ్లు మొదలుకొని ౧౪ ఏండ్లవరకు ప్రాయముగల తిండిలేనిబాలికలను ఇక్కడ వ్యభిచార వ్యాపారగృహాలకు అమ్ముచున్నట్లు తెలిసి ఇక్కడిసంఘములు నేత్రకోణబాధితరక్షణ సమితి కార్యదర్శిగారి నాయకత్వమున ఒకటిగచేరి నిన్న రాత్రి ౧౬మంది బాలికలను ఆట్టిగృహాలనుండివిడిపించిరి. వ్యభిచారవ్యాపారులు ఆబాలికలను ఒక్కొక్కతెను ౧౦అణాలు మొదలుకొని రూ॥ల వరకు ధరపెట్టికొనియుండిరి; ఇంకను బాలికలను విడిపించుచున్నారు.

ఆత్మహత్య

మాణిక్యగంజ సబ్డివిజనులో లోకియుత్యా గ్రామములో హరేంద్రహల్దర్ గారిభార్య మరణించెను. తర్వాతఆయన తనబిడ్డలను పోషించుకొనలేక రాత్రియంతలో ఒకచెట్టునుండి ఉరితోసిచచ్చెనట.

తిండిలేనివారలను మెడలుపట్టి లాగివేయుట

కలకత్తాపట్టణమునుండి తిండిలేనివారలను వారల సొంతగ్రామాలకు పంపించివేయుటకై బెంగాలు ప్రభుత్వము వారుచేసిన ఆజ్ఞను అమలుచేయుటలో అత్యుత్సాహులకై క్రూరచర్యలు జరుగుచున్నట్లు ఫజ్లుల్ హఖ్ గారు 'యునైటెడ్ప్రెసు'వారికి తెలిపినారు. ఏమనగా యూనిఫారాలను ధరించిన పురుషులు తిండ్యార్థితుల పారిపోవుచుండ వారలను ఈడ్చుకొనిపోయి మోటారుబండ్లలో తోయుచున్నట్లు హఖ్ గారు చూచితిమని తెలిపినారు– అట్లు ఈడ్చుకొనిపోవుచున్నవారల లబలబలు హఖ్ గారు వినిరట– ఒకతల్లి 'అయ్యో! నా బిడ్డ ఎక్కడ' అని విలపించుచుండెనట–

తిండిలేనివారలు డక్కా ఆస్పత్రినుండి పారిపోవుట

డక్కాలో మిట్ఫర్డు ఆస్పత్రిలో వెంటనే తొందరగా శ్రద్ధవహించవలసిన బాధితులకై ఉన్నగదినుండి అక్టోబరు ౩౧వ తేదిరాత్రి ౬౨ మంది బాధితులను డక్కానగరపు బాధానివారణసమితి వారి యాజమాన్యమున నేషనల్ మెడికల్ ఇన్స్టిట్యూటులో ఏర్పాటుచేసిన తిండిలేనివారల ఆస్పత్రిలోకి మార్చివేసినారు. అందుపై మిట్ఫర్డుఆస్పత్రిలోని తిండిలేని బాధితులుపారిపోయిరని చెప్పుచున్నారు. ఇందువల్ల తిండిలేని బాధితులలో పెద్ద ఆందోళనగా నున్నదట.

గడ్డలుపీక్కొనితిన్నమనిషి

బర్ద్వాను, నవంబరు౪:– రాణిసాయర్ చెరువు ప్రక్కన పోయినమంగళవారము తిండిలేక బాధపడిన ఒకశవము దాదాపు పూర్తిగా గడ్డలు తినివేయబడినదిగా కనిపించెను, పోలీసులు దానిని స్మశానానికి పంపించిరి.

నిన్న ఒక దరిద్రురాలు ౩ నెలల ప్రాయముగల తనశిశువును మరొకస్త్రీకి రూ॥ల కమ్ముకొనుటకై పోగా, ఈలోపల ఒక ఉదారపురుషుడువచ్చి ఆబేరమునుఆపివేసి అతల్లికి తిండిపెట్టించే ఏర్పాటు చేసెను.

బెంగాలుకు అరేబియా రాజు దానము

అరేబియారాజుఅగు ఇబిన్ సౌదుగారు బెంగాలులోకరువు బాధితులరక్షణకై జిన్నాగారిద్వారా బెంగాలులోని "ముస్లింఛేంబర్ ఆఫ్ కామర్స్" అనేసంస్థకు మరియొకపదివేలరూపాయీలన్ను పంపించినారు. వస్తురూపమున సంపాదించినవిరాళములనటుంచి, ఆసంస్థవారుఇంతవరకు ౩౪,౧౦౦ వేల రూపాయీలనగదు విరాళములను సంపాదించినారు.

తిండిధాన్యాలను గూర్చిన క్రొత్త ఆజ్ఞచే రైతుల కష్టాలు

(ఒక విలేఖరి) ఘనపురం, కార్తీక శు॥ 3

నేడు వరంగల్లుజిల్లాలోనిదగు ఘనపురంగ్రామములో ఉదయం పటువారి, పోలీసుపటేలు గారలు సేద్యముచేసినతరీపొలములకు ఎకరమునకు ౩॥ తాంగల్లా, సేద్యముచేసిన ఎకరము ఖుష్కీ భూమికి ౨౦ శేర్ల జొన్నలు, ఇదేప్రకారము సజ్జలు; గోధుములు పెసర్లు సర్కారువారికి ఇవ్వవలయునని చాటింపుచేసినారు.

కాని ఖుష్కీ పంటలు వేసినవారికి పంటలు మహాశూన్యంగాపండినవి. ఏప్రకారమంటే మా ఖ్యంగామా గ్రామపటేలు ఆగారెడ్డిగారి, సెంకి౨-3 గలది, ఎకరములు మూడింటికి ౨౦౦ సజ్జలుపండినవి. ఇందులో సర్కారువారికి ౨౦౦ యిస్తే వారికి పడిశేర్లుమిగులును. ఈప్రకారంగాఎందరికో బీద రైతులకుపండినవి. అయితేవారివిత్తనములు కలుపు కోతల్లు వసర్కారురకం ఎక్కడనుండి కట్టవలెను? ఇప్పుడుతాత్కాలికమున వారుమిగిలినవలెను. కొద్ది పంటలుకాబట్టి ఇంతవరకే పూర్తిగా తినినవారలు ఏమిఇవ్వవలయును? ఇదేవిధంగా తరీపంటలుకూడ ఈసంవత్సరము తక్కువగా పండగలవు. కావున ఈసంఘటనలవిచారించి ప్రభుత్వమువారు తొందరగా బీదప్రజలయందుదయదలంచి తగిన ఏర్పాట్లు చేయించగలరు. పల్లెటూళ్ళలో సదియులేనివారలవద్ద మహాఘోరముగా వసూల్లుచేయకుండ ప్రభుత్వమువారు చేయించగలరు.

శ్రీ భారతీ పఠనాలయ స్థాపన

(ఒ. వి.) గూడూరు (తాలూకా జనగామ)

ఈగ్రామములో ౨౧-౧-౫౮సా॥రోజున శ్రీభారతీపఠనాలయము (రీడింగురూమ్) స్థాపించబడినది. ౨౭-౧-౫౮రోజున పాలకవర్గము సుమారు ౨౫-౨౦ ప్రజల సమూహములో ఎన్నుకొనినారు. శ్రీయుత బచ్చురామకిష్టయ్యగారిని అధ్యక్షులుగాను, శ్రీయుతగంటశంకరయ్యగారుకోశాధ్యక్షులుగాను; శ్రీ జగన్నాథరెడ్డి కార్యదర్శిగాను ఎన్నుకోబడినారు. బచ్చుబాలరాజు, కే. జనార్దనరెడ్డి బి.పుల్లారెడ్డి. యం.విశ్వనాథగార్లు సాధారణసభ్యులుగాను ఎన్నుకోబడినారు ప్రస్తుతం కొన్ని ముఖ్యపుస్తకములు సుమారు ౫ దవరకున్ను, కొన్ని పత్రికలుమాత్రము తెప్పించుచున్నారు.

నూతన గ్రంథాలయ స్థాపన

(ఒకవిలేఖరి)

మహబూబాబాద తాలూకాలో జముల్లపల్లి గ్రామములో గ్రామజనులందరు శ్రీయుత నూకలనరసింహారెడ్డి దేశముఖుగారి అధ్యక్షతన ఈస్వభానుసం॥ఆశ్వీజబ॥౧౪ గురువారం దీపావళిపండగనాడు "విజ్ఞానవర్ధన విజ్ఞాననిలయ"మను గ్రంథాలయాన్ని స్థాపించిరి. అధ్యక్షులవారు గ్రంథాలయముల వల్లకల్గులాభమును మరియు నడచుకొనవలసినపద్ధతులను విశదీకరించిరి. అందరుప్రతిరోజు గ్రంథాలయమునకువచ్చి గ్రంథములు, పత్రికలు ఉత్సాహముతో చదువుచున్నారు. శ్రీ వారు గ్రంథాలయ భవనమునకై అందరిని ప్రోత్సహింప ఇంతవరకు రూ ౩౫౦లు వసూలైనవి,

రాత్రియువజన పాఠశాల

(ఒకవిలేఖరి) గూడూరు, బజారు ౨౮

౧౪-౧౦-౫౧వ తేదిన ఇచ్చట నొక రాత్రియువజనపాఠశాల స్థాపింపబడియుండెను. ఇదివరకు కొందరుధనికుల అభిమానమువల్ల నడుపబడుచుండెను. ఇపుడు దానినిసరియైన అభివృద్ధిలోకి తెచ్చుటకు ౩౫గురు ప్రజలుగలసమావేశమున ఒక పాలకవర్గ మెన్నుకొనబడెను. దానికి పాలద్దు నర్సింగారావుగారు అధ్యక్షులు, గంధేశంకరయ్యగారు కోశాధ్యక్షులు, పొడవరని విశ్వనాథంగారు కార్యదర్శి. అందలిసభ్యులు జే. సీతారామాచార్యులు, వెట్లసత్తయ్య, ప్రతికంఠం కొండల్ రాజు, గంధే సోమరాజయ్యగార్లు.

తాండూర్ ఆర్యసమాజము

(ఒక విలేఖరి)

ఆదివారము తా. ౨౮-౧౭-౪౮నాడు హైదరాబాద్‌నుండి పండితనరేంద్రజీ తాండూరుకు వేంచేసెను. ఆనాడు రాత్రి ౯ గంటలకు భద్రేశ్వరదేవాలయములో ప్రచారమువిపులముగా జరిగెను. మరుదినము బెంగాల్ శరణార్థుల రక్షణకై దాదాపు ౨౦౦ లకు ధార్మికులు దానమొసంగిరి, తా ౨౭-౧౦-౪౮నాడు ఆర్యసమాజములో దయానందుల వారి నిర్యాణోత్సవముజరిగెను.

తా ౨౮-౧౦ ౪౮ నాడు హరిజనవాడలో పం॥ధర్మవీర్ గారిప్రయత్నముపలన వైదికపాఠశాల స్థాపితమాయెను. "అప్పుడు పావనము" భజన జరిగెను.

దీపావళి ఇనాముల వసూళ్లకై గుండాల దౌర్జన్యాలు

(ఒ-వి-)నిజామాబాదు, ౩౦-౧-౧౩౫౮ఫ.

ఇక్కడనిజామాబాదులో కొందరు గుండాలు దీపావళిఇనాముల వసూళ్ళకై ఒకచీరలదుకాణం వారిని దెబ్బలుకొట్టినారు, ఇంకొక దుకాణంలో జొరబడి కొట్టిదెబ్బలుతిన్ని చేతిలాకుతగిలినవి. అయిదురోజులనుంచి ఇట్టిచర్యలు ప్రారంభమైనవి. ఇందుపైవర్తకులు దుకాణాలు రెండురోజులనుండి మూసిరి. పిమ్మట వారలు నిన్న పోలీసు మొహతెమీంగారివద్దకుపోయి మొరపెట్టుకొనగా వారు దుకాణములను తెరవండి, సరియైనఏర్పాట్లు చేసెదమనిచెప్పిరి. నేరముగ్గురును దొంగలు కస్టడీలోనిరి- లక్ష్యముగా రలకస్టడీకై పోలీసులు యత్నించుచున్నారు.

పశువులకు రోగము

(ఒక విలేఖరి) గోకినేపల్లి, ౨౮-౧-౫౮

వరంగలుజిల్లా ఖమ్మం తాలూకాలోనిగోకినేపల్లి గ్రామములో సుమారు నెలరోజులనుంచి పశువులకు గురకరోగమువలన ప్రతిదినము రెండుమూడు పశువులు మరణించుచుండెను, ఇచ్చట ఆంధ్రమహాసభ కార్యకర్త, గ్రామములోని ప్రజలను దినుహాజరు తీసుకొని, ఖమ్మం వెటరునరిడాక్టరుగారివద్దకు పెళ్లి మహజరుయిచ్చినంతనే వారువచ్చి పశువులకు టీకాలుతీసిరి. ప్రస్తుతముచాలావరకు పశువులరోగము తగ్గినందున, యీగ్రామప్రజలు సంతసించుచున్నారు.

ని. రా. ఆం. మ. వరంగల్లుజిల్లాకమిటీ తీర్మానములు

(ఒ. వి.) ౨౮-౧-౫౮ఫ

నేడు వరంగల్లు జిల్లాకమిటీ సమావేశమై ఈక్రింది తీర్మానాల నామోదించిరి:—

౧ స్థానిక కమిటీల అధికారవర్గంలో అధికారసభ్యులలో కార్యదర్శియును అనధికారసభ్యులలో నొకసభ్యుడును తప్పక చదువువచ్చినవారై యుండవలెను, (స్థాయిసంఘ ఉ. వ. ౧ లోని ఉపసూత్రం బదులు)

౨ స్థాయిసంఘమువారి స్థానికకమిటీల ౧౫ ౧౬-౧౭ ఉపనియమములను, ప్రాతజిల్లా నియమావళిలోచేర్చి అమలుజరిపి యంగీకరించనైనది.

3 ఈ జిల్లాలో మధిర, మానుకోట తాలూకాలలో యింతవరకు స్టాండర్డు బట్టలదుకాణములు యేర్పాటుచేయబడలేదు. గాన ప్రభుత్వమువారు త్వరలో యేర్పాటు చేయగలందులకై కోరబడుచున్నారు

౪ కార్యదర్శిగారి రాజీనామా ప్రస్తుతము అంగీకరింపబడక ౫ రిలనుమతితో ఉపసంహరింపబడినది,

నిజాంరాష్ట్ర సారస్వత పరిషత్, ఓరుగల్లుజిల్లా సంఘము

(ఒక విలేఖరి)

స్వభానుసం॥ ఆశ్వీజబ॥౪(౧౧-౧-౫౮)ఆదివారంనాడు సుభాను కాశీతపురిశ్రమశాలలో చాగంటి భాస్కరలింగశాస్త్రిగారి అధ్యక్షతన సారస్వతసమ్మేళనముజరిగినది. పరిషదుపాధ్యక్షులు ప్రతాప రాఘవాచార్యులవారు 'ఆంధ్రభాష'ప్రాశస్త్యి" అను ఉపన్యాసమును, టి. రంగాచార్యులుగారు "గురుభక్తుడు" అనుకథను నరసింహాచార్యులుగారు "మేఘరాజ" అను భావగీతికను, రామకోటార్యగారు "మాతృప్రేమ" అను పద్యములను పరిషత్ సహాయ కార్యదర్శి కే. అంజయ్యగారు "ప్రళయము" అను భావగీతికను, యం. యస్. రాజలింగంగారు "మాంగళ్యము" అనుకథను పరిషత్ కార్యదర్శి కాళోజి నారాయణరావుగారు "ఎర్రాప్రెగడ కవిజాతీయభావాలు" అను ఉపన్యాసమును, పరిషదధ్యక్షులు భాస్కరలింగశాస్త్రిగారు "ఆంధ్రకవులు, వారి భాషాన్వయము"అను ఉపన్యాసమును వినిపించిరి. రామానంద చటర్జీగారి మరణమునకు సానుభూతి తెల్పిరి.

కిరసనాయిలుకై ఇబ్బంది

(ఒకవిలేఖరి) నల్లగొండ ౨౭-౧-౫౮

నల్లగొండలో సుమారు౧౫రోజులకుపూర్వము దనుక ప్రతిదినము తెల్లగ్యాసునూనె మామూలైనలకు అర్ధపావుచొప్పున చిల్లరఅమ్మకము అమ్ముటవలన ప్రజలకు దీపాలవిషయమైఇబ్బందిలేకుండ ఉండేది కాని తర్వాత వారంరోజులదనుక బొత్తిగా అమ్మటంమానివేసినారు- ప్రజలకు ముఖ్యంగా బీదలకు చాలాకష్టమయింది.

అముదానికిధర శేరుకు సుమారు ౧౫ అణాలు వుండటంవల్ల దానితో దీపాలు వెలిగించుట అసాధ్యమైపోయింది.

వారంరోజులనుంచి గ్యాసునూనె రెండుదుకాణాలలోమాత్రమే అమ్మబడుచుం-. నూనెచిక్కగాను ఎర్రగావుండి దీపమునుంచి ఎక్కువపొగవస్తువున్నది. దానివలన వెలిగించిన ఇటిలకొగ్యాసు చెడిపోయే ప్రమాదమువున్నది. ఇది ఇక్కడిప్రజలకు ఏమాత్రం సరిపోవడంలేదు.

ఇచ్చటి జనసంఖ్యనుబట్టి కనీసము ౧౬ గ్యాలనులైనా ప్రతిదినముకావలసివుంటుంది. ఇదైనా ఇప్పటినూనెకాక, పూర్వపురీతిగామంచినూనె అమ్మవలసి వుంటుంది.

కావున అధికారులు ఈవిషయమున తగుశ్రద్ధ తీసుకొనెదరని ఇచ్చటిప్రజలు నమ్ముచున్నారు.

విద్యావారములో విద్యాశాఖ మంత్రి ఉపన్యాసము

సికింద్రాబాదు (దక్కను) నగరములో అక్టోబరు ౨౫ తేదీన ఈ మహబూబు కాలేజీలో ఆకాశవాణి ర్యాపాకులచే ఏర్పాటు చేసిన విద్యావారానికి ప్రారంభోత్సవము జరుపుచు ము.ఘ.వ. నిజాం ప్రభుత్వపు విద్యాశాఖామంత్రియగు నవాబ్ మెహిదియార్ జంగ్ బహాదర్ గారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారేర్పాటుచేసిన సార్జెంట్ కమిటీవారి సూచనలను ప్రస్తావించిరి. యుద్ధానంతరము భారతదేశమందు అవిద్యను తొలగించుటకై ౪౦ ఏండ్లకాలము రూ ౩౧౨ కోట్లు ఖర్చు పెట్టవలసి యుండునని ఆకమిటీవారు సూచించియున్నారు. ము.ఘ.వ. నిజాం ప్రభుత్వమువారు విద్యాభివృద్ధియందు ఇండియా ప్రభుత్వము వారికంటె అగ్రగాములై యున్నారనిరి. నిజాం ప్రభుత్వము వారి విద్యాశాఖకు ప్రాథమిక పాఠశాలలలోని ఉపాధ్యాయుల స్థితిగతులను, జీతములను, తృప్తికరములై యుండునట్లు చేయుచున్నది. సాంకేతిక విద్యాశాలలను, వృత్తి విద్యాశాలలను, గ్రామాలకు వ్యవసాయ విద్యాశాలలను ఏర్పాటు చేయుటకు పూనినది. సికింద్రాబాదులో ఉపాధ్యాయుల మహాసముద్రములోని ఒక ద్వీపమందున్నట్లుగా నిజాం ప్రభుత్వమువారు చేసిన యీ సౌకర్యాలను అనుభవించ వీలుండునున్నారు. అట్లు అనుభవించేరోజు తొందరలో రాగలదను ఆశ నవాబ్ మెహిదియార్ జంగుగారు వెలిబుచ్చిరి నవాబ్ గారు విద్యావారపు ఏర్పాట్లు అన్నిటిని మెచ్చుకొనిరి.

ఆనాటి సభకు ము.ఘ.వ. నిజాం ప్రభుత్వపు విద్యాశాఖ అధ్యక్షులగు యస్.యం. ఆజంగారు అధ్యక్షత వహించిరి. వారును విద్యావారపు కార్యక్రమము మరింత మెచ్చుకొని, నిజాం ప్రభుత్వము వారు సార్జెంటు కమిటీవారి శిఫారసులలోని సూచనలకంటె ముందే నడచుచున్నారనిరి. నిజాం రాష్ట్రంలో జన సామాన్యమును అక్షరాస్యులను గా చేయుట చాల గొప్ప సమస్యయనిరి. ప్రౌఢవిద్యా శాఖ ప్రచారము ప్రతిరోజున దినదినమ లెక్క కట్టినచో ఈ రాష్ట్రంలో ౫౦ లక్షల మంది అక్షరాస్యులుండవలెను. కాని ప్రాథమిక పాఠశాలలకు పోవుచున్న బడి యీడుగల పిల్లల సంఖ్య రెండు లక్షలు మాత్రమే అయియున్నదని అధ్యక్షులవారు వగచి, లెక్క ప్రకారం ౨౦ లక్షల మంది బడి యీడు పిల్లలను బళ్ళలో చేరునట్లు చేయవలెననిరి. బడి పిల్లలకు దీర పుష్టి లోపమును తీర్చుటకై పిల్లలకు మధ్యాహ్నము భోజనమును పెట్టించు ఏర్పాటు యోచించుచుంటిమని ఆజంగారు చెప్పిరి. తుదకు వారు విద్యావారపు మండలి చర్యలను చేయుచున్న వివరములు వివాదములను పెంచేవి కాకుండ లెక్కలు, సైన్సులు ఆయుధములను సంతోషించిరి.

ము. ఘ. వ. నిజాం ప్రభుత్వము వారు మగ్గపుకండెల కంట్రోలు ఆజ్ఞ కొరకు దానిని చేనేత వాణిజ్య శాఖయొక్క అధ్యక్షుని కంట్రోలరుగ నియోగించినారు.

* *

పోయిన సంవత్సరము హైదరాబాదు సేనలో 'సైనిక సేవ చేసినవారల సంఘము' అనుదానిని ఏర్పాటు చేసినారు. అయినను ఇండియాలో హైదరాబాదు గాక ఇతర రాష్ట్రాలలోనుండే హైదరాబాదీయ సైనికులకు సహాయము చేయగలుగుటకై "అఖిల భారతదేశపు సైనిక సేవ చేసినవారల సంఘము" నకు ధనసహాయము చేయుట మానము కాని; ఇక మీద హైదరాబాదీయులైన సైనికోద్యోగులు, వారల కుటుంబాల క్షేమమును కాపాడుటకై ఎక్కువ శ్రద్ధ వహించవలెనని హైదరాబాదు సేనయొక్క నాయకుడు ఒక విజ్ఞప్తిలో తెలిపినాడు. పూర్వపు జర్మనీ మహాసంగ్రామంలోను ఇప్పటి యుద్ధములోను బాధపడిన సైనికుల కొరకు, ఇక ముందు జరుగనున్న పోలీసు చర్యలో గా జరిగే యుద్ధములలో బాధలనుభవించిన సైనికులకు కూడ సహాయము చేయవలసియున్నదని నాయకుడు ఒక విజ్ఞప్తిని చేసినాడు. ఇందుకై హైదరాబాదు సేనకు సంబంధించిన స్త్రీలు చందాలను వసూలు చేసెదరనియు, మరియు వినోదములను చూపి వాటిలో వచ్చే ధనమును కూడ ఆర్థిక సహాయానికి వినియోగింతురనియు విజ్ఞప్తిలో తెలుపబడినది. ము. ఘ. వ. నిజాం ప్రభువుగారి సేన ప్రధాన కార్యాలయానికి కూడ చందాలను పంపవచ్చుననినారు.

* *

హైదరాబాదు (దక్కను) కు వచ్చియుండిన, రాజకోటు సంస్థానపు ధర్మేంద్రసింహ్ జీ కాలేజిలో ని చరిత్ర వార్తాశాస్త్రముల శాఖ పెద్ద ప్రొఫెసరు అగు ఆర్.వి.రావుగారు నవంబరు ౬ తేదీన "ఓరియంటు ప్రెస్ ఆఫ్ ఇండియా" వారి ప్రతినిధితో యుద్ధము వల్ల లభించిన అవకాశములను వదలుకొనక గృహపరిశ్రమలను వృద్ధి చేసికొనవలెననిరి— భారతదేశంలో వ్యవసాయము ప్రధాన జీవనముగా నుండునంత కాలము వ్యవసాయకులకు గృహపరిశ్రమలు తోడు జీవనాధారము గానుండగలవనిరి— భారతదేశంలో ఎక్కువగా నుండే కార్మికులకు వాటివల్ల పని దొరకగలవనిరి.

హిందూ ప్రజామండలి

అఖిల సంస్థానాల హిందూ మహాసభ మైసూరు సంస్థానంలో షిమోగాలో నవంబరు ౬,౭ తేదీలలో జరుగగలదు—దానికి వీరసావర్కరుగారు ప్రారంభోత్సవాన్ని జరిపెదరు. ఆసభకు డాక్టర్ మూంజే, డాక్టర్ వరదరాజులు నాయుడుగార్లు పోయెదరు. హైదరాబాదు సంస్థాన హిందూ ప్రజామండలి అధ్యక్షులు అయిన పండిత గోపాలరావు ఋూర్గాంకరు గారును ఆ సభకు మరికొందరు హైదరాబాదు ప్రతినిధులలో కలిసి పోవుచున్నారు.

గుల్బర్గాజిల్లా హిందూ ప్రజామండలి మహాసభ జరుపుటకు ప్రభుత్వమువారి అనుమతి కోరవలెను.

* *

యీ మాసాంతరాలలో ఏ.ఆర్.పి. ఆస్పత్రిలో "హైదరాబాదు రక్తపు బ్యాంకు" నవంబరు ౧ తేదీ నుండియుండి ప్రారంభించినది. హైదరాబాదు ప్రజలు రక్తమును ఆ బ్యాంకుకు దానమీయవలెనని ఏ.ఆర్.పి. కంట్రోలరు గారు విన్నవించినారు.

* *

కొలనులను దృఢగాత్రులుగనుండుటకు ప్రోత్సహించు ఉద్దేశ్యములో హైదరాబాదు [దక్కను] నారాయణగూడలోని హై. యం. సి.ఏ. వారు హై. యం. సి.ఏ. యందు నవంబరు ౧౨, ౧౩ తేదీలలో ఒక పోటీ జరుపనున్నారు. ౧౬ ఏండ్లవయస్సు వారలకు, ౧౬ ఏండ్లపైబడి ౨౧ ఏండ్లలోపలి వయస్సువారలకు. ౨౧ ఏండ్ల పైబడినవారలకు మూడురకాల పోటీలుండును. అన్ని పోటీలలో మొదటి రెండవ స్థానములలో గెలిచినవారలకు శ్రీ రాజాబహద్దర్ వెంకటరామారెడ్డి ఓ.బి.ఇ. గారు ఏర్పాటు చేసినట్టియు అన్నిరకాల పోటీలలో గెలిచినవారలు ఒక్క సంవత్సరము ఉంచుకొనదగినట్టియు మూడు షీల్డులే గాక గెలిచినవారలకే ఎల్లప్పటికిని ఉండిపోవు దిన్నెలు నూ బహుమానములుగా నొసగబడును.

* *

సికింద్రాబాదు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకోర్టు జె.ఆర్. కాటక గారు అలంపు వాస్తవ్యుడగు శరప్పకు కల్గారుమాసం ౨౦౦ జుర్మానాను, అది చెల్లించనియెడల రెండు నెలల కఠిన శిక్షను విధించెను—అతడు గుల్బర్గా స్టేషనుకు వచ్చి వచ్చినవారికి వాకీరూ ౧౦౦ల వెండి నాణెములను తీసికొనిపోవుచుండెనని అతనిపై మోపబడిన నేరము రుజువు అయినది—అహారేయూ పాయీలను జప్తు చేయుటకును మేజిస్ట్రేటుగారు ఆజ్ఞాపించిరి శరప్ప అక్టోబరు ౧౦ తేదీన గుల్బర్గాలో బొంబాయి యక్స్‌ప్రెసు బండి ఎక్కుచుండగా ము.ఘ.వ. నిజాం ప్రభుత్వమువారి జిల్లా పోలీసుశాఖలోని ఖుఫ్యా కానిస్టేబిలు శివపాల్ సింగు అతనిని చూచి అతని సమీపభాగమున ఏదియో ఉబ్బుగానుండుటగాంచి అనుమానించి పోదాచేయగా అరూపాయీలు దొరికినవట. నిందితుడు జుర్మానాను చెల్లించెను.

సికింద్రాబాదు యొక్క ఆదనపు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు షోలాపూరు వర్తకుడగు జగన్నాథ్ అనువానికి కల్గారుమాసం ౨౦౦ జుర్మానాను, అది చెల్లించనిచో రెండు నెలల కఠిన శిక్షను విధించెను, నిందితుడు గుల్బర్గా స్టేషనుకు వచ్చి అక్కడ ప్లాటుఫారంపై ఒక ట్రంకు పెట్టెను, పక్కమూట్టను వదలిపెట్టి, ప్రయాణికుల బండికి కొంచెముదూరముగా బయలుదేరిన ఒక మాల్ గాడీలో ఎక్కిపోదలిచెనట. కాని రైల్వేవారు అతనిని మాల్ గాడీలో చోటు నిరాకరించిరట. ఈలోగా పోలీసు కానిస్టేబిల్ ప్లాట్ ఫారముపై యజమాని లేకుండ ట్రంకు పెట్టెయు పక్కమూట్టయు విడిగానుండుట చూచి అనుమానించి ఎవరిదని విచారణ చేయునంతలో మాల్ గాడీ ప్రయాణభాగ్యము లభించని నిందితుడు వలికెను, కాని రైల్వే పోలీసులు ఆసామానును సోదా చేసిరి, అందులో పక్కమూట్టలో రూ ౧౦౦ ల వెండి నాణెములుండెను. అందుపై అతనిని అరెస్టు చేసిరి, మేజిస్ట్రేటు పక్కమూట్టలో చిక్కిన రూపాయిలు జప్తు చేయుటకు ఆజ్ఞాపించెను. నిందితుడు నేరమును ఒప్పుకొని జుర్మానాను చెల్లించెను.

* *

"స్త్రీల యుద్ధసేవాసమితి" వారి లాటరీలో చీటీలు తీయుట రైల్వే క్రీడల క్లబ్బులో పోయిన అక్టోబరు ౨౦ తేదీన జరిగెను. ఒక సైనికుడు తీసిన నెం. ౧౫౦ చీటీ చెరచెను. అదృష్టీగల బాబర్ మిర్జాకు బహుమాన మీయబడినది.

* *

హైదరాబాదు (దక్కన్) స్పెషల్ మేజిస్ట్రేట్ గులాం మహమ్మదు గారు పండిత నరేంద్రజీగారిపై అభియోగమునందు రాజకీయముపొంతైన ఉపన్యాసము గావించినట్లు నేరమును విధించనైనది. నిందితుడు తేను నిర్దోషి అని సమర్థించుకొనుటకు ఆధారములను చూపగలనని తెల్పినారు.

* *

మహబూబ్ అలీఖాన్ గారు హైదరాబాదు మునిసిపల్ యస్టేట్సువీవు యుంజనీరు పనిని స్వీకరించినారు.

* *

సికింద్రాబాదు బాధానివారణ సమితివారు సికింద్రాబాదు ప్రాంతమందు ఇండ్లు లేని బీదలబాధలను తొలగించవలెనని ఆలోచించెదరు. ఆఫీసర్లను తొలగించి ఆధారనిమిత్తమును, అంటువ్యాధులగల వికలాంగులకు శిబిరములు ఏర్పాటు చేయవలెననికూడ వారల ఉద్దేశమైయున్నది.

*

దైవిక మరణాలు

రఘునాథ్ పల్లి; ఘనపూరు రైలు స్టేషనుల మధ్యన పోయిన వారాంతమందు చిలకమ్మ అనునామె, మాలగాడీ క్రిందపడి మరణించెను ఆ మెభర్తయు, ఇతర బంధువులును ఆసమయమున సమీపమునందుండు పొలాలలో పనిచేయుచుండిరి. పోలీసులు పంచనామాచేసి దైవిక మరణమని అభిప్రాయమిచ్చిరి.

హైదరాబాదు (దక్కను) నగరంలో బేగంపేట స్టేషనుకు, హుసేన్ సాగర్ కు మధ్యన అక్టోబరు ౨౯ తేదీన హుసేన్ సాగరు చెరువులో ఒక స్త్రీ శవము గాయములు కలిగి తేలాడుచుండగా కనిపించెను. రైల్వే పోలీసులును, స్టేట్ పోలీసులును కలిసి విచారణ జరుపగా ఆ స్త్రీ ప్రయాణముగా వచ్చుచుండిన బొగ్గురైలును తప్పించుకొనబోయి రైలుకట్టనుండి ప్రమాదవశాన చెరువులోనికి దొరలిపడి, తలపు రైలు తగిలి చచ్చెనని కనిపించెను.

రాజరత్నం అనే రైతునున్ను, రాజమ్మ అను యువతియు అక్టోబరు ౩౦ తేదీన సికింద్రాబాదులో ఇమాంబాడి వీధిలో ఒక యిల్లు కూలినపుడు దానిక్రింద పడిరి—వారలను కే.ఇ.యం. ఆస్పత్రిలో చేర్చిరి.

౩౧ తేదీన రాజరత్నం చనిపోయెను. ఆ యిల్లు అప్పుడే కట్టబడుచుండినట్టిదట. రాజరత్నం శవము పోలీసుల పంచనామా తర్వాత బంధువులకీయబడెను. ప్రయాణికునిమరణమునకు కారణమైన నిర్లక్ష్య చర్యను చేయుటయను అపరాధమును మోపి పోలీసులు ఒక అభియోగమును రిజిస్టరు చేసికొనినారు.

(దక్కను క్రానికల్)

హైదరాబాదు (దక్కను) నగరమందు భోగులకుంటలో శిశుక్షేమ కేంద్రముయొక్క వార్షికోత్సవము నవంబరు ౧వ తేదీ సాయంకాలము రాజకుమారి నిలోఫర్ ఫరహత్ బేగంగారి అధ్యక్షతన జరిగెను. కార్పొరేషను ఆరోగ్యాధికారి డాక్టర్ సి. ఆర్. నాయుడుగారు చదివిన సంవత్సరమునొక్క ౧౯౪౭-౪౮ నివేదికలో సంవత్సరమందు ౧౬౭౪ గురు బాలింతలను తనిఖీచేసినట్లును, ఆకేంద్రపు దాయీలు ౧౯౦ మంది కాన్పులైన తరువాతి సేవ చేసినట్లును తెలుపబడెను. ఈసంస్థమీద అభిమానముంచి పోషించినందుకు రాజకుమారి నిలోఫర్ గారికి కృతజ్ఞత తెలుపబడెను. సభాంతమున నిలోఫర్ కుమారి అక్కడవుండిన ౨౦౦ శిశువులకు బట్టలను, పండ్లను మిఠాయీలను యిచ్చి బహుమతులను పంచెను.

* *

హైదరాబాదు సంస్థానపు నిమ్న జాతీయ మహాసభ వారు ప్రభుత్వము వారు ప్రారంభించవలసిన తిండిపదార్థముల రేషనింగు ప్రయత్నాన్ని అభినందించినట్టియు, తిండిసలహా సంఘములో నిమ్నజాతీయులకు ఇంకా ఎక్కువమంది ప్రతినిధులను ఏర్పాటు చేయుటకై కోరినట్టియు, క్రొత్త బడ్జెటులో ప్రభుత్వంవారు రూ౧౦ లక్షలను నిమ్నజాతీయుల విద్యకై ప్రత్యేకించినందుకు కృతజ్ఞతను తెలిపినట్టియు, ఇంకను ఎక్కువ ఖర్చు చేయవలసినదని కోరినట్టియు—తీర్మానములను ఇటీవల ఒక సమావేశములో ఆమోదించినారు.

* *

రాజకోటలో ధర్మేంద్రసింహ్ జీ కాలేజిలో చరిత్రశాఖ ప్రధానాచార్యుడగు ప్రొఫెసర్ ఆర్.వి. రావుగారు "ఓరియంటు ప్రెస్" ప్రతినిధి అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానమిచ్చుచు ఆహారపదార్థాలను ఉత్పత్తి చేసే సాధనాలమీదను, ఆహారపదార్థాలను అవసరమైన అన్ని ప్రదేశములకును సరిగా పంపకమగునట్లు చేయు సాధనాలమీదను కంట్రోలు చేయకుండ కేవలము ధరలను మాత్రమే కంట్రోలు చేయుటలో ప్రయోజనముండదని ఇండియా ప్రభుత్వము వారి పరంగా కంట్రోలు విధానమును గూర్చిన అనుభవమువల్ల స్పష్టమగుచున్నదనిరి. ఇండియా ప్రభుత్వము వారు ఇండియాలో మిగ్గులగ రాజ్యాలలో ఇదివరకే రేషనింగు పద్ధతిని ప్రారంభించి ఉండవలసినదనిరి. సరకులరవాణాకు కాలువలను రోడ్డులను ఎక్కువ ఉపయోగించవలెననిరి. తిండిధాన్యాల పంటలలో పెంచినరాష్ట్రాలకు కూడ తిండిధాన్యములను అవసరమైనంత అభించ చేయుటకు ఇండియా ప్రభుత్వము వారు ప్రయత్నించవలెనని వారనిరి— బెంగాలులో ఎక్కువ జనసంఖ్య, వ్యాపారము స్తంభించుట, తుపానులు, ఒకరాష్ట్రమునుండి మరొక రాష్ట్రానికి సరకులరవాణా విషయంలో ఆటంకములు ఏర్పరచియుండుట— వీటివల్ల అక్కడ క్షామము ఏర్పడినదనిరి. కేవలము తక్కువల్ల ఆహారపదార్థములు అందరికిని అవసరమైన పరిమాణము ప్రకారము పంచబడుటకు సౌకర్యము దొరుకుననియు, మరియు, డబ్బు ఎక్కువగా ఉత్పత్తి చేయబడుటయును లోపము తొలగునని చెప్పిరి. హైదరాబాదులో రేషను ఏర్పాటు పత్రికలను ప్రజలను చేయవలెనని అనవలెనని—

* *

ము. ఘ. వ. నిజాం ప్రభుత్వమువారు మతశాఖయొక్క "కానూన్ అడ్వైజర్ సలహాసంఘమునకు నవాబ్ అలియావర్ జంగుగారి స్థానములో వరంగల్లు సూబేదారుకు మహబూబ్ అలీఖాన్ గారిని ఏర్పాటు చేసినారు.

సికింద్రాబాదు ౧౯౪౬ అక్టోబరు నెలలో మంజూరు చేసిన చక్కెర కోటాలలో ౧౫ తేదీలకు పైగా వినియోగించుకొనుడ లేదని తెలియుటచే సికింద్రాబాదు ప్రాంతపు ఆహారసామగ్రుల సరఫరా శాఖ అధ్యక్షులవారు ఈ సారికి మాత్రము ఆ కోటాలను నవంబరు ౧౫ తేదీవరకు వినియోగించుకొనుటకు గడువిచ్చినారు. నవంబరు, డిసెంబరు నెలలకు మళ్లీ పరతూ పువ్వులవలసిన పని లేకుండనే కోటాలనిస్తారట.

* *

హైదరాబాదు "ఆహారలోపబాధా నివారణ సంఘము" వారు ఏర్పాటు చేయుచున్న హైదరాబాదు సంస్థానపు ఆహార మహాసభ డిసెంబరు ౧,౧౧ తేదీలలో జరుగగలదు.

[మిగత స్థానిక వార్తలు కడపటి పేజీ చూడుడు]

ఆంధ్రమహాసభ కొత్తపేట గ్రామకమిటి

(స్వ. వి.) ౨—౨... ౧౯౪౮

మా గ్రామ ప్రాథమిక సభ్యుల సమిష్టి సమావేశము జిల్లాసంఘ కార్యదర్శి వెంకటరామారావుగారి సమక్షమున జరిగి, ఈ క్రింది విధముగ గ్రామకమిటి ఎన్నుకోబడెను.

౧ రాములు అధ్యక్షులు, ౨ కల్యాల రాజిరెడ్డి కార్యదర్శి, యాదాజిగారి మొగిలయ్య పి. శి. పాపయ్య, నిమ్మలగారి వెంకయ్యగారలు సాధారణ సభ్యులు

మద్యపానము వదలుటకై జాతరలో జనుల ప్రమాణము

(స్వ. వి.) కురుమూర్తి

మద్యపాన నిరోధక సంఘము పక్షమున ౨ కొ అజారు ౧౯౪౮ నుండి గ్రామ తాలూకాలో మరియు ౩ వ అజారు ౧౯౪౮ నుండి ౧౧ దివరకు కురుమూర్తి జాతరలో (౨ కొ అజారు ౧౦ జారు) శ్రీయుత మనుగాల జోగారెడ్డిగారు మద్యపాన నిరోధక ప్రచారము గావించి పాక్యము పంచిపెట్టిరి. యాత్రికులలో మద్యము వదలెదమని చాలమంది ప్రమాణము గావించిరి. అమరచింత సంస్థాన అవ్వలు తాలూకు దారుగారగు శ్రీయుత పండిత మాణిక్యప్రసాదు గారు చాల సహాయము గావించినందులకు కృతజ్ఞత, శ్రీవారికి మరియు పై సంఘమునకు తెలుపుచున్నాము.

నల్లగొండజిల్లా ఆంధ్ర మహాసభ సమావేశము

[స్వ. వి.] భువనగిరి. ౩ — ౨ — ౧౯౪౮

భువనగిరిలో నల్లగొండజిల్లా ఆంధ్రమహాసభ ౨౦ అజారు నాడు సమావేశమై, జిల్లా నియమావళిని సిద్ధముచేసి జిల్లా కమిటీ అధికారము గైకొనబడెను. సూర్యాపేట తాలూకా ప్రత్యేక పరిస్థితులను దృష్టియందుంచుకొని జిల్లాసంఘపర్యవేక్షణకు చెక్కు తుక్ర వారము వగల తాలూకా సంఘ ఎన్నికలు జరుపబడవలయునని నిర్ణయింపబడినది. తాలూకాసంఘమునకు, తాలూకాలో గల కార్యకర్తలకు అట్టి తీర్మానము కాపీలు పంపబడినవి. జిల్లాసంఘ అధ్యక్షులు, కార్యదర్శులు మొదలు మొదలే తాలూకాకు వెళ్ళవలయునని నిర్ణయింపబడెను.

జయప్రకాశ నారాయణ గారి అరెస్టు

జయప్రకాశ నారాయణ గారిని భారతదేశ నియమాలలో ౧౨౯ నియమమునననుసరించి అరెస్టు చేసి ౨౬ నియమమునననుసరించి నిర్బంధంలో ఉంచినట్లు పంజాబు అసెంబ్లీలో నవంబరు ౨వ తేదీన ప్రధానమంత్రి తెలిపెను. ఆయన ఆరోగ్యము అరెస్టయినప్పటినుండి చెడలేదనిరి. వారికి పుస్తకాలు వార్తాపత్రికలు ఇవ్వడమున్నారని కోర్టులో విచారణ జరిపింపరాయను ప్రశ్నకు జవాబీయలేరిరి.

కరకాగారి పుస్తకాల జప్తు

బొంబాయి నవంబరు ౭

"బొంబాయిక్రానికిల్" పత్రికలో వ్యాసాలు వ్రాసేప్రసిద్ధుడైన డి.యఫ్.కరకాగారు రచించిన పుస్తకాలను పోలీసులు ష్టైలర్ కంపెనీ వారిశైత్యే పుస్తకవిక్రయశాలనుండి జప్తుచేసికొనిపోయిరి.

(ఈవిషయంలో బొంబాయిప్రభుత్వపు కార్య దర్శుల కార్యాలయమందును; పోలీసుకమీషనరు వద్దనువిచారణచేయగా, ఈపుస్తకాలను నిషేధించినట్టిఆజ్ఞ ఏదిగానికన్నట్లు తమకు తెలియదనిరని "ఫ్రీప్రెస్ జర్నల్" వార్తలు తెలుపబడినది. కాని పూనాలోను, కరాచిలోను పుస్తకశాలలలోకూడ ఇట్లే కరకాగారి పుస్తకములు జప్తుచేయబడి నవట)

సావర్కర్. జిన్నా గారలకు సంభాషణము కుదిర్చేయత్నము

కరాచి, నవంబరు ౮

ఇటీవలక్రొత్తఢిల్లీకిపోయి తిరిగివచ్చిన డాక్టర్ "హానుక్ జాక్" వథ్వానిగారుహిందూమహాసభాధ్యక్షులగు వీరసావర్కరుగారికిని, ముస్లింలీగుఅధ్యక్షులగుజిన్నాగారికిని సంభాషణ నేర్పాటుచేయు యత్నములో తామునుమూహా పడవచ్చునని పత్రికల ప్రతినిధులకు తెలిపిరి. ఈసమావేశము రాబోవుముస్లింలీగుమహాసభయందు జరుగగలదని ఆశించిరి హిందూమహాసభయు ముస్లింలీగుచ్చుకలిసిన చో ఇండియాలో తిండికరువుబాధను తీర్చుటసులభ మగునని.

ముస్లింలీగును వదలిన ముసల్మానులు

కరాచి, నవంబరు ౭

సింధుఅసెంబ్లీసభ్యుడైన సయ్యదుమహమ్మదలీగారు ముస్లింలీగునువదలి షేఖ్ అబ్దుల్ మజీదుగారి పక్షమునచేరినాడు, ఇంతవరకు సింధుఅసెంబ్లీలో ౧౧మంది క్రొత్తపార్టీకిచేరినారు. ఈపార్టీకిసింధు యూనియనిస్టుపార్టీ అనే పేరుపెట్టబడినదట.

మళ్లీజిన్నా గారినే ముస్లింలీగు అధ్యక్షతకువరించుట

బెంగాలురాష్ట్రపు ముస్లింలీగుయొక్క కార్య సమితివారు నవంబరు౩ తేదినకూడి అఖిలభారతముస్లింలీగుకు మళ్లీజిన్నాగారినే అధ్యక్షునిగవరించినారు.

బ్రిటిషు కామన్సు సభలో ఇండియా తిండికరువుచర్చ

బ్రిటిషుపార్లమెంటు కామన్సుసభలో నవంబరు౪ తేదిన ఇండియాలోనితిండికరువును గూర్చి చర్చ జరిగెను. ఉపన్యాసకులు తిండికరువుకు అధికారణ మైయుండవచ్చును, ఇదికారణమై యుండవచ్చును అనిచెప్పవారేగాని, ఈకరువుబాధను తొలగించుటకు నిర్ధానమును ఎవరును ఆచరణీయమైనదానిని సూచించరైరి. అమెరీగారుమాత్రము ఇండియాలో పూర్వపుఆర్థికస్థితిని ఇప్పటిఆర్థికస్థితిని వర్ణించి, జన సంఖ్య హెచ్చుచున్నదనిరి. మెక్ లారెన్సు అనే సభ్యుడు ఈతిండికరువు సేనలఅపజయమును పోలినచ్చునని యుద్ధమంత్రివర్గమునకు సూచించదలచినట్లు చెప్పిరి.

సైమూర్ కాక్సుఅను లేబరుపార్టిసభ్యుడుఇండియాలోనిజనులు బ్రిటిషు సార్వభౌముని ప్రజలేనని యు, కలకత్తాలోని జనులు మరణించుచున్నచో లండనులో జనులు మరణించుచున్నట్లేననియు, వైట్ హాలులో జనులుమరణించుచు, అక్కడికి తాలనులీవే సేటంతవరకు ఏమంత్రిగాని అక్కడికి పోజాలినిస్థితిఏర్పడినచో, వెంటనే అస్థితినిపోగొట్ట వలెనని జనులు గోలపెట్టుదురనియు, కాబట్టి ఇండియాకు గోధుమలను పంపించుటవల్ల జపానుతో యూదులేక అరుమాసాలు ఎక్కువగాయుద్ధం సాగించవలసిన అవసరంపడేటట్లున్నా, ఆ గోధుములనువెంటనే ఇండియాకు పంపించవలసినదనియు, అజనులుఅట్లు తిండిలేక మాడుచుండుట బ్రిటిషు వారిమర్యాదకు తగినదికాదనియు చెప్పిరి.

మెహరలీ గారి జబ్బు స్థితి

బొంబాయిలో యూసుఫ్ మెహరలీగారి స్థితి నవంబరు౫తేది సాయంకాలానికి ఇంకా చెడిపోయి, వారికిగుండెబాధ చాలా గడుసారులుకలిగి, చాంతులుకూడఅయినవి. చాలా ప్రమాదస్థితి యనుచున్నారు. రాత్రివేళవారికి ప్రాణవాయువును గొట్టంతో ప్రాణవాయువును ఎక్కించిరి.

గవర్నర్లకు వైస్రాయి ఆహ్వానము

నవంబరు౯వవారంలో ఢిల్లీలో ఇండియా ఆర్థిక స్థితినిగురించియు, తిండికరువును గూర్చియు ఆలోచించుటకై గవర్నరుల సమావేశము కావలెనని వైస్రాయిగారుపిలిపించినట్లు తెలియుచున్నది.

పంజాబు ప్రభుత్వం తిండి ధాన్యాలను నిలవచేయుట

లాహోరు, నవంబరు ౩

పంజాబుప్రభుత్వపు ఆర్థికశాఖ మంత్రియగు సర్ మనోహరులాల్ గారు తిండిధాన్యములను కొన్ని నిలువచేయుటకై రూ౩ం లక్షలు ఖర్చుచేయుటకు మంజూరీకోరినారు. ఇదివరకే ఈ ధాన్యాలు కొన్ని నిలవచేయబడినవట. ముందు దిక్కులైన కలిగినప్పుడు వాటి ఉపయోగించుకొనబడునట.

పంజాబులో చక్కెర సమృద్ధిగాయున్నదనియు దానిని సరిగా అందరికిని అందునట్లు పంచుటకై ఏర్పాటులుచేయవలెననియు లాహోరు నగరమందు పంజాబురాష్ట్రపువాణిజ్యమండలి సమావేశమందు చక్కెరకంట్రోలరు యశ్.పి. మెహతాగారు ఉపన్యసించుచు చెప్పిరి.

ఇండియాకు తిండిధాన్యాల ౫వ నౌక

నవంబరు౩ తేదిన ఇండియాయొక్క ఒకఓడరేవుకు తిండిధాన్యాలను అన్యదేశమునుండి తెచ్చు ఓడ ఒకటి చేరినది. ఇట్లుఅన్యదేశమునుండిఇండియాకుతిండిధాన్యములను తెచ్చిన నౌకలలో ఇది౫వది.

చందా వివరాలు
సంవత్సరము చందా 4 హాలి రూపాయలు
ఆరు నెలలకు " 3-10-0 "
బ్రిటిషిండియాలో సంవత్సరం చందా ... కల్దారు
విడి ప్రతిక 0-1-3
పాత పత్రిక వెల ప్రత్యేకము

గోలకొండపత్రిక

Golkonda Patrika

The only Popular Paper that reaches the masses in the Dominions

BEST MEDIUM — FOR — ADVERTISFMENT

Volu 18 — No 51 | Published on every Monday and Thursday Hyderabad Dn | 11 — 11 — 1943

బుడ్డా వెంగళరెడ్డి

[ఇది వారిని చూచియుండిన వృద్ధుచేత వ్రాసి పంపబడినది.]

రాయలసీమ 11-11-43

శ్రీ సురవరము ప్రతాపరెడ్డిగారికి చింతల్రెడ్డి ... రెడ్డి ... వ్రాయునది:

అయ్యా: మీరు "గోలకొండ" పత్రిక ...-43 సంచికలో కీర్తిశేషులైన ఉయ్యాలవాడ దాతకర్ణ, బుడ్డా వెంగళరెడ్డిగారి జీవితచరిత్రలో వారిని మెచ్చుకొనిన శ్రీ ఎ. వి. నరహరిరెడ్డి గారు (కర్నూలు) గారు వివరములకుగాను పంపినారు.

అందులో అంతా ఉన్నదియు యదార్థములని ... ఒక్క ... దాతకర్ణుడు ... బ్రతివాదన ... వెంగళరెడ్డిగారని తెలిసిన ... మహానుభావుని ... వారిని ... ధర్మాత్ములు, ... గొప్పసత్రము కట్టించినారు. ... "చలపతి నాయని ... ఒక గొప్ప చెరువు త్రవ్వించిరి. నేను ... యింటికి పోయి దానకర్ణుని దర్శించి ... ఆ మహానుభావుడు చల్లనిభావముతో ... పయిలేదు, మీరు. యువ ... ఓపిక, నిదానము లేదు ... అని ... [illegible]

... ఆజానుబాహుడు చామన చాయ, ... అన్నారు, చూచినతోడనే ... సౌందర్యము ... "బడా ... అను యిద్దరు పైల్వానులు ... వారు.

నేను వారిని దర్శించి యిప్పటికి ...సంవత్సరములైనది.

ఇప్పటికి ...సంవత్సరముల క్రితం, కోవెలకుంట్ల ... ఎర్రగాలికి ... వారినందరిని పిలిచి; కరువు ... భోజనము ... పోషించినారు. ... ఆసాదివారు, ... మద్రాసు నుండి బొంబాయికి ... మిలిటరీ మాండరు, ... ధర్మనుల ... గవర్నరు గారికి తెలిపినారు గవర్నరుగారు కడపకలెక్టరులకు వెంగళరెడ్డిగారిని తనవద్దకు పంప తాకీదులయిచ్చినారు. ప్రొద్దటూరు, కోవెలకుంట్ల ... కడపకు తెచ్చినారు. అప్పటికి ... దుమాలు ధరింపజేసి ... గవర్నరుకు దర్శింప జేసిరి. వారెంతో గౌరవించి రెడ్డిగారి దాతృత్వము ... శ్రీ విక్టోరియా రాణిగారికి వ్రాసిరి ... బంగారుపతకము ... గవర్నరుగారు దానకర్ణుని మరల ఆహ్వానించి దర్బారు జరిపి బంగారుపతకము బిరుదును సమర్పించుచూ, రెడ్డిగారి భూములకు ఎకరముకు ... పన్ను విధించినారు.

శ్రీ దానకర్ణుని మా వైపు సంచారమునకై ప్రార్థించగా వచ్చినారు. మా రాయల్ పాడులో వారిని గౌరవించి ... ధాన్యాదులిచ్చి ... సమర్పింపగా అవన్నియు మా గ్రామములో ... పంచిపెట్టి, మా గ్రామమునుండి ... పోయినారు. అచ్చట ... నారాయణరెడ్డిగారు మా గ్రామము మొదలు సత్కరించగా అచ్చటకూడ అంతయు ... పంచిపెట్టి ... వెళ్లినారు.

అంతటి దాత, దయామయుని దర్శించి వారితో ... నిలిచి ... దేవునికి వందనములిడి ఉత్సవములు గావించినాము.

వారి దానధర్మములు ... సూర్యచంద్రులు నాకు తెలుసును.

కడప కర్నూలు జిల్లాలకు వచ్చిన ఆఫీసర్లు ... దానకర్ణుని దర్శించి ... ఆకాలములో ... ఏరాజూ లేక సర్ ... ప్రసాదించియుండరు.

వెంగళరెడ్డిగారు పరమపదము చెందియుండినను వారికీర్తి ఆచంద్రార్కముగా నిలచియున్నందులకు ఆంధ్రులందరు గర్వించి వారి ... జ్ఞాపక ... ఆచరించుచుండవలయును.

రెడ్డిగారు మహారాజా కాదు రాజాకాదు, కోటీశ్వరుడు కాదు అధికారి కాదు, కేవలము "రైతుబిడ్డ"

ఇట్టి దానకర్ణుని జ్ఞాపకార్థము స్థిరమైన ఏర్పాటు ఒకటియూ లేక యుండుట మిక్కిలి శోచనీయము, మరియూ రెడ్లకులమునకు ... తీరని కళంకము.

ఆంధ్రదేశమున ... దానకర్ణుని వర్ధంతి ... శాశ్వతనిధి ... స్థాపించ అందరిని ప్రార్థించుచున్నాము.

రాయలసాడు / చిత్తూరుజిల్లా / 11-11-43. } ఇట్లు / సి. కృష్ణారెడ్డి.

గోలకొండ డైరీ

1353 ఫసలీ

ఇంకా కొలది ప్రతులు మాత్రమే మిగిలియున్నవి

ఆలస్యముచేసి ఆశాభంగము నందవద్దు

కొద్దిదినములు వకీలుతో అవసరములేకుండా పనిజరుపుకొనుటకు తోడ్పడగలదు. మేలైన గ్లేజుకాగితములతో తయారుచేయబడి, రైతులకు, పైరవీకార్లకు పటేలు పట్వారీలకు వ్యవహారస్థులకు, వ్యాపారస్థులకు, దైనికచర్య వ్రాసుకొనుటకు—

టప్పా, టెలిగ్రాం, రైల్వే, కరోడ్గిరి విషయాలు— రైతులహక్కులు జమాబంది ఖానూనులు, మాల్గుజారీ క్రొత్త ఆహకాములు, మాఫీలవిషయాలు, లోకల్‌ఫండు విషయాలు, అప్పిచ్చువారి శాసనము మొదలగు మిక్కిలి ఉపయోగమైన విషయాలతో సహాయున్నది.

మా డైరీ వెల—క్యాలికో బైండు డైరీ వెల రు. 1 — 8 — 0
సగం చర్మం డైరీ వెల రు. 1 — 10 — 0

కావలెను

తెలుగులో బాగుగా కంపోజు చేయ గలవారు వెంటనే కావలయును. వారి పనినిబట్టి తగువేతనము ఇయ్యబడును. వివరములకు:—

మేనేజరు
గోలకొండపత్రిక, హైదరాబాదు.

ప్రవాహపు పోటులో ఓడనుండి 100 మంది మునుగుట

నోవాఖాలి, నవంబరు ... హాతియాదీవిలో హెంగాటియర్ చార్ వద్ద ప్రవాహపుపోటుచే ఒకపడవ తలక్రిందులై 100 మంది ప్రయాణీకులు నీటిలో మునిగిపోయిరి. ... మాత్రము ఒక చిన్నపడవలో ఉద్ధరించబడిరి.

ఆంధ్ర దేశంలో తుపాను దెబ్బ

విశాఖపట్నంజిల్లాలో కొన్ని భాగాలు తుపాను దెబ్బచే పోయినట్లు ... తెలియవచ్చినది. చీపురుపల్లి, బొబ్బిలి, సాలూరు, ఎంతో ఎక్కువగా ... పాలకొండ, శ్రీకాకుళం తాలూకాలలో పంటలునష్టమైనవి. చాలా యిండ్లు కూలినవి, చచ్చినవారి సంఖ్యా తెలియవలసియున్నది. తెలిసినది,

ఈ తుపానుదెబ్బ గంజాంజిల్లాను కూడ బాధించి నట్లు తెలియుచున్నది.

జిన్నా గారిని కొట్టినవానికి శిక్ష

ముస్లింలీగు అధ్యక్షుడగు జిన్నాగారిని చంపుటకు యత్నించెనను నేరమున రఫీక్ సబీర్ అను వానిపై బొంబాయి హైకోర్టు ... నవంబరు 4 తేదీన ... తీర్పు ఇచ్చిరి. అతనికి 5 సంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధించబడినది. న్యాయమూర్తి ... గారు రాజకీయపురుషుల ... ఇట్టి నేరములను ... ఇట్టి శిక్ష విధించితినని తెల్పిరి, ఇట్టి నేరములు ఎక్కువైన దేశము ఎన్నటికిని బాగుపడనేరదనిరి.

బ్రిటిషు, అమెరికనుస్త్రీలకు చీరెలు

క్రొత్తఢిల్లీ, నవంబరు

ఇపుడు ఇండియాలో ఉండుండే బ్రిటిషు, అమెరికను సేనలలోని వారలు తమ దేశాలలోనుండే తమభార్యలకు ... పంపించే సిల్కు-స్టాకింగులు కాక చీరెలను పంపించుచున్నారు. ... స్టాకింగులు ఇండియాలో దుర్లభముగానున్నవి. చీరెలు ... సైనికాధికారులకు ... వారంలో అమ్మబడినవి. ... ఆ చీరెలు ... కోటాలు ...

ఇండియాలో ఎన్నోఏండ్లు ఉండిపోయిన ఒక ఆంగ్లేయస్త్రీ చీర స్త్రీల అందమునకు ... ఇంగ్లాండు అమెరికాలలో ఆచీరెలను ... ధరింపనేరని ... తమ సౌశీల్యాదులు ... గాను కట్టించుకొనవలెను తెలిపినది.

వైస్రాయి వేవెల్‌గారు విందు నిరాకరించుట

వైస్రాయి వేవెల్ గారికి సర్ ... మున్సిపలువారలు జనవరిలో ఒకగొప్ప పేవనర్ ... కొన్ని ... సమావేశము ... తలపెట్టుచుండగా, వేవెల్ గారు దేశంలో బెంగాళమున క్షామమువల్ల కాను ... తెలిపిన దట.

(గనోటెల్ కరచారు)

దూర ప్రాచ్యమందు క్రొత్త యుద్ధచర్యల వ్యూహము

నవంబరు ... తేదీన రూజ్వెల్టుగారు పత్రికల ప్రతినిధులసమావేశములో ... చైనా ప్రధాననగర మగు చంగుకింగులో బ్రిటిషు, అమెరికను, చైనీయ రాజ్యాల ప్రతినిధులు కలిసి ఆలోచించి దూరప్రాచ్యమందు జపానును ఓడించుటకై ... యుద్ధచర్యల వ్యూహమును నిర్ణయించినట్లు తెలియజేసినారు.

ఆస్ట్రియా, జర్మనీలలో గొప్ప అల్లరులు

జర్మనీదేశంలోను, ఆస్ట్రియాదేశంలోను నాజీ ... దేశాభిమానులను, ... వారందరికాలక్రింద గొప్ప అల్లరులు జరిగినట్లును ... తెలియవచ్చినట్లును వార్తలువచ్చినవి. మాస్కోలో బ్రిటిషు మిత్రమండలి రాజ్యాల సమాధానమును ... ఉద్రేకము హెచ్చినట్లున్నది.

ఇండియా శాసనసభలో ప్రభుత్వాపజయము

ఇండియా శాసనసభ యగు అసెంబ్లీ నవంబరు ... తేదీన సమావేశమైనది. ఇండియా ప్రభుత్వము ... యుద్ధప్రయత్నములనుగురించి బ్రిటిషు దేశంలో ప్రచారముచేయుటకై ... అధికారులను ... పంపవలెనను ... గోవింద దేశముఖ్ గారు ప్రతిపాదించిరి. నవంబరు ... తేదీనాటి అసెంబ్లీలోని కాంగ్రెసు సభ్యులు ... కాంగ్రెసు సభ్యులు అసెంబ్లీసభకు హాజరైనని తీర్మానించిరి. ... కాంగ్రెసుసభ్యులను, ముస్లింలీగు సభ్యులను, జాతీయవాదులను, ఇండిపెండెంటు పార్టీ వారును, ... అనుకూలంగా ఓట్లనిచ్చిరి. ... అనుకూలముగాను, ప్రతికూలముగాను చేసిన ఓట్లను లెక్కించగా ... ఓట్లు అనుకూలముగను, 3.. ఓట్లు ప్రతికూలముగనువచ్చుటచే తీర్మానము గెలిచినది. "రాజీనామా చేయుండి" అనే కేకలు లేచినవి. ప్రభుత్వపక్షాన సర్ సుల్తాన్ అహమ్మదు, సర్ ఏ. రామస్వామి మొదలియారు గారలు ప్రభుత్వ నిర్ణయమును సమర్థించిరి. ... ఈచర్యలు జరుగుచుండగా!

ఆంధ్రవిజ్ఞాన ప్రకాశిని గ్రంథనిలయం మార్చి ... 1-1-43 ... "ఫిక్" ... వారు తెలుపుచున్నారు.

విమానంకూలి క్రిందివారు ముప్పదిమంది చచ్చుట

నవంబరు 3వ తేదీన ... ఒక మిలిటరీవిమానము పగలు ... కూలినది. ... 30 మంది చచ్చిరి. ... మంది గొప్పగాయాలతో ఆస్పత్రులకు కొంపోబడిరి.

బ్రిటనులో ప్రచారార్థము పంపించుటకు నిర్ణయించబడిన శర్మగారు ... వైస్రాయిగారి భవనంలో విందారగించుచుండిరి.

విత్తనములు

అన్నిరకముల కూరగాయలు, పూలవిత్తనములు నమ్మకముగా దొరుకును. వివరములకు వ్రాయుడి.

ది ఫ్లోరానేషనల్ ఏజన్సి
233, రాంకోట్, సుల్తాన్‌బజార్. హైదరాబాదు

ఉద్యోగులు కావలెను

1 యిద్దరు అనుభవజ్ఞులైన వ్యాపార చిత్రకారులు
2 సైను బోర్డుల పనిచేయుటకు యిరువురు అనుభవము కలిగిన పెయింటర్లు
3 లెక్కలు వ్రాత తెలిసిన ఒక పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు (ఉర్దూ తెలిసినచో ఉత్తమము)
4 స్వంత సైకిళ్లున్న యిద్దరు ప్యూనులు
5 ఒక ఆఫీసు పిల్లవాడు, అభ్యర్థులు స్వయముగా, శుక్రవారము తప్ప యితర దినములలో సాయంత్రము 4-5 గంటల మధ్య ... కలవలెను

సభా అండుకో— ... హైదరాబాదు ...

ARP

విజ్ఞప్తి

ప్రస్తుతము ఎ. ఆర్. పి. వారి రక్తనిధి స్థాపింపబడి దానములను స్వీకరించుటకు సిద్ధముగాయున్నది. ఆరోగ్యవంతులగువారు తమ రక్తమును ఒకపర్యాయము కంటె అధికముగాగూడ అప్పడప్పుడు తమకేమియు చెడుపులేకుండా దానము చేయవచ్చును. దానముచేయువారికేమియు హానిలేదుగాని, బాధపడుచున్నవారు గాయపడినవారు, యితర ఔషధములన్నియు నిరుపయోగమైనప్పుడు, స్వస్థత నొందుట కుపయోగించును. ఇంతకంటె ఉత్కృష్టమైన దానమున్నదా!

అభినవ పద్ధతులవల్ల, రక్తమును పరీక్షించి, 2 రెండు సంవత్సరములవరకు చెడిపోకుండా అనేకస్వరూపములలోయుంచి అత్యవసరసమయములలో ప్రాణరక్షణార్థము ఉపయోగించు ఏర్పాట్లు చేయబడినవి.

ఆరోగ్యవంతులగు స్త్రీ పురుషులు యావన్మంది తమ రక్తదానము చేయుటచే గొప్ప మానవసేవ చేసినవారగుదురు. అట్టివారి రక్తము అతి జాగ్రత్తగా యుంచి అత్యవసరములలోనే ఉపయోగింపబడునని ధృవపరచుచున్నాము.

లె. కల్నల్. వాక్టో / యమ్.యమ్.యస్. డైరెక్టర్, మెడికల్ అండ్ పబ్లిక హెల్తుడిపార్టుమెంటు,

హామీదుద్దీన్ అహమద్ / హెచ్.సి.యస్. కంట్రోలర్ ఏ.ఆర్.పి. మరియు ఆహారశేషినింగు

సూచన:—ఎ.ఆర్.పి.హాస్పిటల్, యాకూత్పురాయందు రక్తదానము తీసుకొనుటకు ఏర్పాట్లు చేయబడినవి,

Printed and Published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press, Hyderabad-Dn. Editor S. Prathap Reddy, B.A., B.L.